

УДК 378.147 : 81'246] + 004.08

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3\(61\)-1036-1057](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3(61)-1036-1057)

Ніколаєва Софія Юріївна докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов, Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-2522-2059>

Черниш Валентина Василівна докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов, Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-5457-5024>

Дьячкова Яна Олегівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов економічного факультету, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-3145-6695>

ДОСТОВІРНІСТЬ ЗГЕНЕРОВАНИХ ШІ ВІДПОВІДЕЙ НА ПРОМПТИ З ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ МОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЯК СКЛАДОВОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

*Штучний інтелект стане або найкращою, або найгіршою
річчю, яка коли-небудь трапилася з людством.*

Стівен Хокінг

<https://www.proidei.com/80-quotes-ai-1903/#~:text=«Добре%2C%20що%20ШІ%20не%20має,просто%20вимкне%20нас%20за%20неефективність»>

Анотація. У статті узагальнено досягнення науковців у сфері розвитку технологій штучного інтелекту (ШІ) та їхнього застосування в освіті загалом й у навчанні іноземних мов зокрема. Основну увагу приділено формуванню мовних компетентностей як складника міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності (МІКК) здобувачів вищої освіти: студентів бакалаврату, магістратури та аспірантури. МІКК трактується нами за концепціями провідних дослідників (М. Byram, G. Neuner, L. Parmenter та ін.) як здатність особистості вільно та адекватно взаємодіяти з представниками інших мов і культур, розуміючи їхні особливості та успішно вирішуючи завдання міжособистісної комунікації.

Достовірність згенерованих ШІ відповідей на запити щодо методики формування МІКК розглядається як ступінь відповідності цієї інформації об'єктивним фактам і реальному стану справ у сучасній лінгводидактиці. Актуальність дослідження зумовлена потребою забезпечення якості наукових пошуків, запобігання викривленню методичної інформації та необхідністю розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо безпечного використання ШІ в процесі написання та захисту наукових праць.

Для розв'язання поставлених завдань використано комплекс теоретичних методів: аналіз і синтез сучасних даних про впровадження ШІ в освітній процес, а також метод критичного зіставлення (порівняння відповідей ШІ з автентичними матеріалами) та порівняльний аналіз некоректних відповідей різних інструментів ШІ.

Серед емпіричних методів застосовано анкетування здобувачів освіти для вивчення їхніх преференцій щодо ШІ-інструментів, ставлення до академічної доброчесності, а також наукове спостереження за процесом підготовки наукових робіт із використанням ШІ, перевірку відповідей на вірогідність і плагіат.

У результаті наукової розвідки узагальнено новітні досягнення щодо визначення достовірності відповідей ШІ в галузі методики формування МІКК, обґрунтовано вибір ChatGPT для дослідження, описано критерії оцінювання його відповідей та наведено конкретні приклади з їхньою методичною оцінкою. Сформульовано рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо коректного використання ШІ під час підготовки кваліфікаційних і дисертаційних досліджень.

Ключові слова: Міжкультурна іншомовна комунікативна компетентність, мовні компетентності, штучний інтелект, ChatGPT, достовірність згенерованих відповідей, наукові дослідження.

Nikolaeva Sofiya Yuriivna Doctor of Sciences in Education, Professor, Professor of the Department of Pedagogy and Methods of Teaching Foreign Languages, Kyiv, Kyiv National Linguistic University, <https://orcid.org/0000-0003-2522-2059>

Chernysh Valentyna Vasilivna Doctor of Sciences in Education, Professor, The head of the Department of pedagogy and methods of teaching foreign languages Kyiv, Kyiv National Linguistic University, <https://orcid.org/0000-0002-5457-5024>

Diachkova Yana Olehivna PhD, associate professor of the Department of Foreign languages of the Faculty of Economics, Kyiv, Taras Shevchenko National University of Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-3145-6695>

RELIABILITY OF AI-GENERATED RESPONSES TO PROMPTS REGARDING THE DEVELOPMENT OF LINGUISTIC COMPETENCES AS A COMPONENT OF INTERCULTURAL FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE

*Artificial intelligence will be either the best or the worst
thing that has ever happened to humanity.*

Stephen Hawking

<https://www.proidei.com/80-quotes-ai-1903/#~:text=https://www.proidei.com/80-quotes-ai-1903/#~:text=«Добре%2C%20що%20III%20не%20має,просто%20вимкне%20нас%20за%20неефективність»>

Abstract. The article summarizes the achievements of scientists in the field of artificial intelligence (AI) technology development and its application in education in general, and foreign language teaching in particular. The primary focus is on the development of linguistic competencies as a fundamental component of the intercultural foreign language communicative competence (IFLCC) of higher education students, including undergraduate, graduate, and postgraduate levels. Following the concepts of leading researchers (M. Byram, G. Neuner, L. Parmenter, etc.), IFLCC is interpreted as a student's ability to communicate and interact freely and adequately with representatives of other languages and cultures, understanding cultural nuances and successfully resolving interpersonal and intercultural communication tasks.

The reliability of AI-generated responses to prompts regarding the methodology of IFLCC development is viewed as the degree of correspondence between the information generated by the neural network and objective facts and the current state of affairs in modern linguodidactics. The relevance of the study is driven by the need to ensure the quality of scientific research, prevent the distortion of methodical scientific information, and develop evidence-based recommendations for the appropriate and safe use of AI during the writing and defense of academic papers.

To address these issues, a complex of theoretical research methods was employed: analysis and synthesis of current data on AI implementation in education, the "Critical Comparison" method (comparing AI responses with authentic materials), and a comparative analysis of incorrect response types across various AI tools. Empirical methods included surveying higher education students to study their preferences regarding AI tools, their attitudes toward academic integrity, scientific observation of the research writing process using AI, detection of erroneous responses, plagiarism checks, and interviews with students regarding their verification of AI output.

As a result of the research, recent scientific achievements in determining the reliability of AI responses in the field of IFLCC methodology were summarized. The study also specifies the theoretical prerequisites for the research, justifies the selection of ChatGPT, describes criteria for evaluating its reliability, provides examples of AI-

generated responses regarding linguistic competency development with their subsequent evaluation, and formulates recommendations for students on using AI in the process of writing qualification papers and dissertations.

Keywords: Intercultural foreign language communicative competence, linguistic competencies, artificial intelligence, ChatGPT, reliability of generated responses, scientific research.

Постановка проблеми. На сучасному етапі суспільного розвитку спостерігається стрімке просування технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітній простір. Системи ШІ активно впроваджуються в іншомовну освіту, зокрема для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності (МІКК) здобувачів вищої освіти: від студентів бакалаврату до аспірантів. У межах цієї публікації МІКК, слідом за провідними дослідниками (М. Byram, G. Neuner, L. Parmenter, Н. Starkey, G. Zarate), ми трактуємо як здатність особистості до вільної та адекватної взаємодії з представниками інших лінгвокультур, що передбачає глибоке розуміння культурного контексту, ефективне вирішення завдань міжособистісної комунікації та досягнення соціально-професійного успіху.

Сьогодні ШІ-інструменти виступають не лише засобами навчання, а й консультативними ресурсами для самостійної роботи здобувачів під час підготовки кваліфікаційних робіт та дисертаційних досліджень.

Водночас постає критичне питання **достовірності згенерованих відповідей** (зокрема ChatGPT), яку ми визначаємо як ступінь відповідності отриманої інформації об'єктивним науковим фактам та реальному стану розвитку сучасної методики навчання іноземних мов і культур. Ефективність використання ШІ в науковому пошуку безпосередньо залежить від наукової обґрунтованості, контекстуальної адекватності, повноти та глибини його відповідей. Проте здобувачі вищої освіти нерідко виявляють некритичне ставлення до згенерованого контенту, що призводить до появи в їхніх працях фактичних помилок, спрощеного трактування складних методичних категорій та викривлення генези дослідження компонентів МІКК. Як наслідок, суттєво знижується загальна якість наукових розвідок. Попри зростання кількості праць, присвячених ШІ в освіті, проблема оцінювання вірогідності відповідей нейромереж саме в контексті наукових досліджень із формування МІКК залишається малодослідженою. Наразі бракує фундаментальних розвідок, які б аналізували узгодженість ШІ-генерованих даних із сучасними теоретичними засадами методики формування мовних субкомпетентностей: фонетичної, лексичної та граматичної.

Отже, дослідження проблеми достовірності відповідей ШІ є вкрай актуальним. Це зумовлено необхідністю забезпечення високих стандартів академічної якості, запобігання дезінформації в методичній науці та потребою розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо доцільного й етичного використання ШІ в процесі написання та захисту наукових праць.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд наукових праць із проблеми розроблення та впровадження штучного інтелекту (ШІ) свідчить, що перші фундаментальні дослідження з'явилися ще в середині ХХ століття. Починаючи з п'ятдесятих років минулого сторіччя і до сьогодні, опубліковано численні праці, що заклали теоретичне та практичне підґрунтя цієї галузі (зокрема роботи А. Т'юрінга, Е. Файгенбаума, Дж. Фельдмана, Дж. Гінтона, Й. Бенжіо, Я. Лекуна). Серед сучасних науковців, які досліджували використання ШІ в різних сферах знань протягом 2021–2025 років, варто відзначити Д. Гассабіса, М. Сулеймана, Фей-Фей Лі, а також вітчизняних дослідників: Ю. Бедя, Р. Чийпеша, В. Шатана, С. Ягодзінського, О. Ситника та інших.

Протягом останнього п'ятиріччя значну увагу приділено саме питанням цифровізації освіти за допомогою ШІ. Зокрема, ці аспекти висвітлено у працях D. Saranovic, C. Riedl, B. Weidmann, а також у дослідженнях О. Гриценчук, О. Карпової, О. Лучанінової, О. Слободянюк, О. Колесника, А. Терещенка, А. Фастівець, Л. Куцак, А. Коломієць, О. Кушнір. Спектр розроблених питань є надзвичайно широким: від методичних рекомендацій МОН України до аналізу етичних норм використання ШІ в академічному середовищі.

У контексті нашої статті фокусом уваги є проблема формування мовних компетентностей як складника МІКК та потенціал використання ШІ в цьому процесі. У період 2021–2025 років з'явилася низка публікацій, присвячених цьому питанню. Розглянемо ключові з них у хронологічній послідовності.

Наукові статті вітчизняних дослідників. Серед наукових праць вітчизняних дослідників варто виокремити статтю 2022 року Н. Пилипенко «Цифровізація іншомовної освіти: від ТМ до ШІ». Роком пізніше з'явилася праця М. Коваль «Формування професійної міжкультурної компетентності майбутніх філологів», а згодом результати наукової розвідки оприлюднили S. Nikolaeva, V. Chernysh, H. Boiko та O. Galynska «Business simulation games in developing pre-service restaurant managers' speech interaction competence using ChatGPT». 2024 роком датуються статті Л. Мельник та І. Сидоренко «Штучний інтелект у навчанні ділової англійської мови», О. Полякової та В. Тарасової «Використання генеративного ШІ для розвитку соціокультурної обізнаності», І. Савченко та Н. Іванової «Гейміфікація та ШІ у формуванні міжкультурної компетентності». До актуальних публікацій 2025 року належать дослідження О. Кузнєцової «ШІ як інструмент діагностики рівня сформованості компетентностей») та колективна праця Y. Diachkova, S. Nikolaeva & K. Guertler «Communication in International Humanitarian Relief: Profiling Ukrainian Boundary Spanners» [1].

Значну увагу використанню ШІ у процесі формування МІКК та її компонентів приділяють і *закордонні вчені*. Зокрема, науковий інтерес становлять публікації останніх років: A. Garcia («Beyond grammar: AI feedback on pragmatic and intercultural appropriateness in L2 writing»), M. Schmidt «Adaptive learning systems and the promotion of intercultural communicative competence», H. Kim &

P. Miller «Addressing algorithmic bias in AI language models for intercultural education», Y. Tanaka & J. Smith «Conversational AI agents as catalysts for intercultural empathy in language learning», R. Johnson «The future of AI in language education: Towards global intercultural fluency» та інші.

Основоположне значення для нашого дослідження мав аналіз публікацій, присвячених безпосередньо визначенню достовірності згенерованих ШІ відповідей на запити щодо формування МІКК. Серед праць, які найточніше відповідають нашим науковим інтересам, слід назвати: J. Belda-Medina & J. R. Calvo-Ferrer «Using Chatbots as AI Conversational Partners in Language Learning», О. М. Тарасюк «Використання генеративного ШІ у навчанні іноземних мов: проблема культурної автентичності та фактичної точності», S. Dergaeva & N. Shcheglova «AI in the ESL Classroom: Developing Intercultural Competence», T. Schmidt & T. Strasser «Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Critical Perspectives», I. Marzuki, N. Aini & Y. Basthomi «AI-powered conversational agents and intercultural learning: Insights from Indonesian EFL students». Детальніше огляд літератури представлено у раніше опублікованій нами статті «Сучасний погляд на використання ШІ у навчанні іноземних мов і культур» [2].

Критичний аналіз вищезазначених наукових розвідок дає підстави для таких висновків.

Загальні тенденції розвитку ШІ: У поточному періоді акцент досліджень змістився з вивчення потенційних можливостей ШІ на питання його безпеки та автономності. Детально висвітлено аспекти мінімізації «галюцинацій» нейромереж та підвищення їхньої фактичної точності.

ШІ в освітньому просторі: Пріоритетними напрямками є впровадження адаптивних інтерфейсів, що підлаштовуються під когнітивний стиль учня в реальному часі; розроблення технологій, які обмежують базу знань ШІ лише верифікованими навчальними джерелами; а також інтеграція ШІ-агентів для автоматизації оцінювання та виконання технічних освітніх завдань.

Формування МІКК засобами ШІ: Науковцями ґрунтовно описано методи імітації присутності в іншому лінгвокультурному середовищі, де ШІ виконує роль «культурного посередника» (Embodied Learning); поєднання лінгвістичних корпусів із ШІ для аналізу прагматики мовлення (AI-Mediated Reflective Intercultural Learning), а також симуляцію «мовних партнерів» (Simulation of “language partners”), які відтворюють специфічні соціокультурні ролі.

Контроль достовірності у методиці формування МІКК: Виявлено низку критичних проблем, зокрема: «культурна упередженість» або «стерильність» (схильність ШІ до продукування усереднених або соціокультурно некоректних відповідей); необхідність застосування методу «критичного зіставлення» (порівняння генерацій ШІ з автентичними матеріалами); впровадження «AI Literacy» (грамотності у сфері ШІ) як обов'язкового компонента МІКК, що передбачає розвиток навичок верифікації інформації.

Загальний висновок: Питання достовірності відповідей штучного інтелекту в контексті методики формування МІКК є гостроактуальним, проте теоретично й практично недостатньо розробленим. Це зумовлює потребу в нашому дослідженні, результати якого представлено нижче.

Мета статті полягає в узагальненні наукових здобутків щодо визначення достовірності згенерованих ШІ відповідей у галузі методики формування МІКК та її складників.

Для досягнення цієї мети передбачено: обґрунтування правомірності вибору ChatGPT як базового інструмента дослідження; конкретизацію критеріїв оцінювання вірогідності відповідей ШІ; аналіз та інтерпретацію прикладів відповідей ChatGPT на промпти щодо формування мовних компетентностей; розроблення рекомендацій для здобувачів вищої освіти стосовно коректного використання ШІ під час підготовки кваліфікаційних, дисертаційних та інших наукових праць.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань застосовано комплекс методів. *Теоретичні:* аналіз і синтез наукових даних про стан розробленості проблеми впровадження ШІ в освіту; метод критичного зіставлення (порівняння відповідей нейромережі з автентичними фаховими матеріалами); порівняльний аналіз видів некоректних відповідей ШІ-інструментів. *Емпіричні:* анкетування здобувачів вищої освіти для вивчення їхніх преференцій щодо ШІ-сервісів та їхнього ставлення до норм академічної доброчесності; наукове спостереження за процесом підготовки студентських наукових робіт із застосуванням ШІ; бесіди зі студентами щодо методів верифікації ними згенерованого контенту; аналіз результатів перевірки студентських праць на ознаки плагіату.

Виклад основного матеріалу.

Методологія та хід дослідження.

- *Вибір структури МІКК.* Вихідним пунктом дослідження стала структура МІКК, описана нами в підручнику «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика». Основними складниками цієї компетентності визнано: іншомовні мовні компетентності (фонетична, лексична, граматична); іншомовні мовленнєві компетентності (в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та медіації); лінгвосоціокультурну компетентність (синтез соціолінгвістичної, соціокультурної та соціальної складників); навчально-стратегічну компетентність. [3, с. 90 – 100] Запити до ШІ формувалися відносно мовних компетентностей.

- *Визначення типів наукових праць.* Наступним кроком стало уточнення типів академічних робіт, за матеріалами яких формувалися питання до ШІ. Оскільки студенти та аспіранти оперують різними видами наукових текстів, ми обрали: наукові статті, монографії (зокрема розділи колективних праць), кваліфікаційні роботи магістрів, а також дисертації на здобуття ступенів кандидата педагогічних наук та доктора філософії.

- *Вибір інструментарію III.* Аналіз сучасних освітніх ресурсів свідчить про широку палітру інструментів: від генеративних чат-ботів (ChatGPT, Claude, Microsoft Copilot) до спеціалізованих асистентів (Perplexity AI, EduGPT, Dzerkalo AI) та сервісів для вивчення мов (Duolingo, Talkpal AI тощо). Окрему групу становлять інструменти для наукової роботи: Elicit, Research Rabbit, Consensus, Semantic Scholar та інші [4]. Попри розмаїття сервісів, результати опитування здобувачів освіти (орієнтовно 76%) підтвердили, що домінуючим інструментом залишається ChatGPT. Це дало підставу обрати для нашої розвідки саме модель ChatGPT [5]. Усі згенеровані матеріали піддавалися ретельній авторській перевірці на фактологічну достовірність.

- *Формулювання промптів.* Промпт – це текстова інструкція, що спрямовує ШІ на виконання конкретного завдання. У 2026 році для ефективної наукової взаємодії з ChatGPT ми застосовували структурований підхід, що включає: Prompt Chaining (розподіл складних запитів на прості); Few-shot prompting (надання прикладів); Persona, Context, Instruction, Output Specifications, Constraints (призначення ролі, контексту, чіткої інструкції, специфікації формату виводу та обмежень).

- *Критерії та шкала оцінювання.* Моніторинг достовірності базувався на комплексному підході. Серед загальноприйнятих критеріїв – фактологічна точність (Factual Accuracy), релевантність (Relevancy), прозорість (Transparency) та стабільність (Robustness). Найвагомішим для нашого дослідження обрано критерій фактологічної точності, що передбачає: верифікацію через джерела (зіставлення з авторитетними незалежними даними); контроль відсутності «галюцинацій» (перевірка на наявність вигаданої або некоректної інформації); обґрунтованість (Faithfulness) – логічну адекватність відповіді наданому контексту.

Наступним кроком дослідження було створення шкали оцінювання обраного критерію, для чого ми опрацювали низку публікацій: Rahman, S. S., Islam, M. A., Alam, M. M., Zeba, M., Abdur Rahman, M., Chowa, S. S., Khan Raiaan, M. A., & Azam, S. Hallucination to Truth: A Review of Fact-Checking and Factuality Evaluation in Large Language Models [6]. Jing, L., Li, R., Chen, Y., & Du, X. FaithScore: Fine-grained Evaluations of Hallucinations in Large Vision-Language Models [7]. Fan, H., Zheng, W., Huang, Y., & Feng Poly-FEVER: A Multilingual Fact Verification Benchmark for Hallucination Detection in LLMs [8]. Qiu, H., Hu, W., Dou, Z.-Y., & Peng, N. VALOR-EVAL: Holistic Coverage and Faithfulness Evaluation [9]. Joshi, S. Evaluation of Large Language Models: Review of Metrics, Applications, and Methodologies [10]. Heo, S., Son, S., & Park, H. HaluCheck: Explainable and Verifiable Automation for Detecting Hallucinations in LLM Responses [11]. Nikolaeva S., Diachkova Y. & Syzenko A. Assessing students' global competence using artificial intelligence: experimental research [12].

Обробка вищеперелічених публікацій дозволила нам укласти шкалу оцінювання фактологічної точності відповідей ChatGPT (табл.1).

Таблиця 1.

**100-бальна шкала оцінювання фактологічної
точності згенерованих відповідей ChatGPT**

Критерії оцінювання	Зміст критеріїв	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	Наявність підтвердження фактів авторитетними джерелами (перевірка фактичної відповідності тверджень ChatGPT зовнішнім авторитетним джерелам, офіційним базам даних, публікаціям).	28-35: незначні неточності 20-27: часткова підтвердженість 10-19: багато суперечливих фактів 0-9: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	Наявність або відсутність вигаданих тверджень (вимірювання частки неправдивих або неверифікованих тверджень (галюцинацій) у відповіді).	21-26: одиничні некритичні 14-20: явні некоректні твердження 7- 13: часті галюцинації 0-6: домінують вигадані твердження
Обґрунтованість	Відповідність логіці запиту і контексту (ступінь логічної узгодженості відповіді з конкретним запитом, контекстом і встановленою задачею).	21-26: незначні логічні недоліки 14-20: окремі непослідовності 7-13: очевидні логічні проблеми 0-6: суперечить контексту

Підрахунок вищезазначених балів дозволяє інтерпретувати отриману суму балів (табл.2).

Таблиця 2.

**Інтерпретація суми балів за фактологічну
точність згенерованих відповідей ChatGPT**

Сума балів	Показник фактологічної точності
90 – 100	Дуже високий рівень фактологічної точності
75 – 89	Високий рівень фактологічної точності
60 – 74	Достатній рівень фактологічної точності
40 – 59	Середній рівень фактологічної точності
<40	Низький рівень фактологічної точності

Визначені теоретичні засади дозволяють перейти до *практичного етапу дослідження*, що передбачає: надсилання промптів до ChatGPT; отримання згенерованих відповідей, їхній критичний аналіз та оцінювання за розробленою

шкалою, а також формулювання методичних рекомендацій для здобувачів вищої освіти щодо використання цього інструмента.

Послідовність запитів відповідає обраній структурі МІКК, а їхній зміст враховує специфіку наукових праць різних рівнів. Визначення рівня достовірності відповідей ChatGPT здійснюється згідно з обґрунтованою вище шкалою.

Окрему увагу приділено повноті цитування згенерованого контенту: у деяких випадках відповіді було скорочено через їхній надмірний обсяг та певну розмитість, проте всю змістовну інформацію збережено в повному обсязі. Для проведення експериментальної взаємодії використано модель GPT-5.2 (OpenAI). Усі отримані результати пройшли ретельну авторську перевірку на фактологічну достовірність.

Промпт 1. (проблема методики формування іншомовної комунікативної компетентності). Ви – доктор педагогічних наук з методики навчання іноземних мов. Підкажіть докторантам, у монографіях яких вітчизняних дослідників 2022 – 2025 років розглянуто проблему формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів.

Згенерована відповідь ChatGPT: ♦ Як доктор педагогічних наук із методики навчання іноземних мов, порекомендую докторантам вітчизняні наукові монографії та авторські дослідження 2022–2025 рр., у яких розглянуто проблему формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів (або майбутніх фахівців із педагогічною компетентністю:

1. Свиридчук В. П. «Формування іншомовної комунікативної компетентності...» (монографія, 2024). У монографії автор розкриває концептуальну систему формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів німецької мови, аналізує структуру компетентності і методичні засади її формування.

2.«Формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти» — Степаненко О., Тонконог Н., Лисак Г. (монографія, 2024). Видання містить теоретичний та методологічний аналіз іншомовної комунікативної компетентності вищої освіти, що може бути основою для розділів дисертацій, зокрема в частині загальної теорії компетентнісного підходу.

3.Монографії та колективні наукові видання у серії «European Science» (2025). У таких збірках часто представлено розділи, присвячені формуванню мовленнєвої та комунікативної компетентності майбутніх учителів і лінгвістів, зокрема з акцентом на інноваційні підходи та методики.

4.Праці, близькі за тематикою до монографій (кандидатські/колективні дослідження 2022–2025): «Formation of future teachers' foreign language competence...» (Lipatov V., Popova L., 2022) — аналіз підходів до формування іншомовної компетентності майбутніх викладачів у сучасному університетському середовищі. Висвітлення теоретичних аспектів формування комунікативної компетентності у педагогічній освіті (опубліковані роботи, які включають монографічні розділи або великі оглядові частини, 2023–2025).

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	28: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	21: одиничні некритичні
Обґрунтованість	22: незначні логічні недоліки
Загальний бал	71- високий рівень фактологічної точності

Промпт 2. (проблема методики формування іншомовної комунікативної компетентності). Ви – редактор наукового журналу з методики навчання іноземних мов і культур. Поясніть автору статті, чи розглядає І. П. Задорожна у своїй докторській дисертації вимоги до рівня володіння майбутніми вчителями англійськомовною комунікативною компетентністю. Дайте коротку відповідь «Так» чи «Ні». Уточніть назви складників цієї компетентності, якими користується автор.

Згенерована відповідь ChatGPT: ♠ Так. І. П. Задорожна у докторській дисертації визначає вимоги до рівня володіння майбутніми вчителями **англійськомовною комунікативною компетентністю** та оперує такими її складниками: **мовна (лінгвістична) компетентність; мовленнєва компетентність; соціокультурна компетентність; стратегічна (комунікативно-стратегічна) компетентність; дискурсивна / прагматична компетентність.**

Порівняння з оригіналом. В оригіналі І. П. Задорожна розглядає такі іншомовні комунікативні компетентності: мовленнєві, мовні, лінгвосоціокультурну та навчально-стратегічну [13].

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	9: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	6: часті галюцинації
Обґрунтованість	14: окремі непослідовності
Загальний бал	29 - Низький рівень фактологічної точності

Промпт 3. (проблема методики формування мовних компетентностей. Ви – викладач кафедри методики навчання іноземних мов і проводите консультацію магістрантам. Нагадайте їм, які мовні компетентності аналізують автори підручника під редакцією С. Ю. Ніколаєвої 2013 року видання «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика».

Згенерована відповідь ChatGPT: ✦ Колеги, нагадую: у підручнику «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» (за редакцією С. Ю. Ніколаєвої, 2013) автори спираються на класичну європейську модель іншомовної комунікативної компетентності й детально аналізують такі мовні (комунікативні) компетентності: мовна (лінгвістична) компетентність – охоплює фонетичну, лексичну, граматичну та орфографічну підкомпетентності; мовленнєва компетентність – реалізується в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо; соціокультурна компетентність – включає соціолінгвістичну та лінгвокраїнознавчу складові; забезпечує адекватність іншомовного спілкування з урахуванням норм і цінностей культури. стратегічна (комунікативно-стратегічна) компетентність – передбачає вміння використовувати комунікативні стратегії і тактики, компенсувати мовні труднощі; дискурсивна компетентність – пов'язана зі здатністю будувати зв'язні, логічні усні та письмові тексти відповідно до ситуації спілкування. ✦ Саме така структура іншомовної комунікативної компетентності, запропонована в підручнику за ред. С. Ю. Ніколаєвої, є базовою для магістерських і дисертаційних досліджень з методики навчання іноземних мов в Україні.

Порівняння з оригіналом. У зазначеному підручнику [3] дійсно проаналізовані названі ChatGPT мовні компетентності. Далі у відповіді спостерігається надлишкова інформація, до того ж частково помилкова.

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	20: часткова підтвердженість
Відсутність галюцинацій	14: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	21: незначні логічні недоліки
Загальний бал	55 – середній рівень фактологічної точності

Промпт 4. (проблема методики формування іншомовної фонетичної компетентності). Ви – консультант-методист ресурсного центру. Допоможіть студентці бакалаврату у написанні курсової роботи з методики навчання іноземних мов і культур. Нагадайте їй, ким і коли написана та опублікована стаття «Зміст і структура фонетичної компетентності: погляд українських та зарубіжних науковців».

Згенерована відповідь ChatGPT: ✦ Стаття «Зміст і структура фонетичної компетентності: погляд українських та зарубіжних науковців» була написана Валентиною Черниш та Анастасією Кирій з Київського національного лінгвістичного університету (Україна). Вона опублікована 3 жовтня 2024 року в науково-методичному журналі «Іноземні мови» у випуску № 3 (2024).

Порівняння з оригіналом. Повністю співпадає з інформацією статті у науково-методичному журналі «Іноземні мови» [14].

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	35: неточності відсутні
Відсутність галюцинацій	26: галюцинації відсутні
Обґрунтованість	26: логічні недоліки відсутні
Загальний бал	87 – високий рівень фактологічної точності

Промпт 5. (проблема методики формування іншомовної фонетичної компетентності). Ви - науковий керівник аспірантки, яка працює над дисертацією доктора філософії в галузі методики навчання іноземних мов і культур. Підкажіть їй, які дисертації було захищено в Україні з проблеми формування іншомовної фонетичної компетентності у 2021-2025 роках.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✦ Офіційних переліків дисертацій, захищених в Україні саме з теми формування іншомовної фонетичної компетентності у відкритих джерелах з 2021 по 2025 рік знайдено небагато і більшість появляється не в узагальнених реєстрах МОН чи спеціалізованих рад, а у вигляді окремих відомостей про захист або карток докторських/PhD-дисертацій. Нижче — вся доступна на даний момент конкретна інформація (із зазначенням джерел): ✦ 1) Гордієнко Юлія Анатоліївна (2025). Тема: Формування іншомовної комунікативно-мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов у педагогічних коледжах. Хоча назва не містить формулювання фонетична компетентність прямо, дослідження стосується комунікативної компетентності, у межі якої фонетична є важливою складовою. Така робота часто включає фонетичні аспекти формування іншомовної мовленнєвої компетентності. ✦ 2) Інформація про можливі PhD-дисертації 2024. У 2024 році в репозиторії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка є згадки про PhD-дисертацію Ірини Вакулової: «Розвиток інноваційного потенціалу майбутніх учителів іноземних мов...» (2024), але не вказано, що тематика саме фонетична.

Порівняння з іншими авторитетними джерелами. Дійсно такі дисертації були захищені, але відповідь неповна. Наскільки нам відомо, цій проблемі протягом останніх п'яти років були присвячені й нижченаведені дисертації: Черниш О. А. «Методика формування англомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов з використанням мобільних додатків», Хомицька А. О. «Методика формування англомовної фонетичної компетентності майбутніх бакалаврів з права», Гудзь Н. О. «Методика формування англомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі самостійної роботи», Мартинова С. В. «Методика формування фонетичної компетентності майбутніх перекладачів у процесі вивчення другої іноземної мови (іспанська після англійської)», Ткаченко О. Ю. «Методика формування фонетичної компетентності учнів старшої школи засобами мобільних застосунків», Ковальчук І. І. «Формування англомовної фонетичної компетентності майбутніх філологів засобами імітаційного моделювання», Шевченко М. В. «Методика формування фонетичної компетентності майбутніх бакалаврів лінгвістики у процесі змішаного навчання».

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	22: часткова підтвердженість
Відсутність галюцинацій	26: одиничні некритичні
Обґрунтованість	21: незначні логічні недоліки
Загальний бал	69 - достатній рівень фактологічної точності

Промпт 6. (методика формування іншомовної лексичної компетентності). Студентка магістратури шукає зразок формулювання мети написання статті. Знайдіть для неї в якості зразка формулювання мети написання статті Г. І. Подосинніковою та Т. В. Глазуною «Формування англомовної лексичної компетентності з використанням ігрової навчальної платформи “КАНООТ!” в учнів 3 – 4 класів закладів загальної середньої освіти»?

Згенерована відповідь ChatGPT: ♦ Метою дослідження є: обґрунтувати використання ігрової навчальної платформи Kahoot! як сучасного й ефективного інструменту для формування англомовної лексичної компетентності учнів 3–4 класів загальноосвітніх шкіл, а також розглянути зміст і цілі формування цієї компетентності на базі концептуальних засад Нової української школи, компетентнісної моделі освіти і комунікативно-діяльнісного підходу до навчання іноземних мов.

Порівняння з оригіналом: Відповідь не повністю співпадає з оригіналом статті, опублікованої в науково-методичному журналі «Іноземні мови».

Фрагмент статті: «**Мета статті** полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичному розробленні технології використання ІНП “Kahoot!” у формуванні англійськомовної лексичної компетентності (АЛК) учнів 3–4 класів ЗЗСО [15, с. 33].

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді(зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	28: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	23: одиничні некритичні
Обґрунтованість	20: окремі непослідовності
Загальний бал	71 - достатній рівень фактологічної точності

Промпт 7: (методика формування іншомовної лексичної компетентності). Два студенти-практиканти дискутують відносно того, яким має бути лексичний мінімум випускника основної школи (рівень стандарту) для підготовки виступу на науковій конференції. Ви – вчитель школи. Допоможіть їм з'ясувати це питання: назвіть конкретну цифру.

Згенерована відповідь ChatGPT: ♠ Найбільш конкретна цифра, яку можна назвати як орієнтовний лексичний мінімум для випускника основної школи з англійської мови, це: ♠ ≈ 2500 слів — саме така кількість лексичних одиниць вважається мінімальною для абітурієнта на початок вищої освіти відповідно до чинної шкільної програми з іноземних мов в Україні (лексичний мінімум для рівня стандарту) — це загальнонавчальні слова, які повинні бути засвоєні для ситуативного спілкування та розуміння текстів. ➡ У деяких педагогічних джерелах зазначається інша «активна» кількість лексики, яка використовується школярами у мовленні (приблизно 1200 слів як активний запас у середній школі), але 2500 одиниць — це орієнтир для загального лексичного мінімуму, який охоплює як активні, так і пасивні знання. ♠ Тож для практичного обговорення між студентами можна навести цифру ~2500 слів як норму, до якої має наблизитися випускник основної школи.

Порівняння з текстами навчальних програм. Згідно з чинною Навчальною програмою для 10 – 11 класів (Рівень стандарту та Профільний рівень), обсяг лексичного мінімуму чітко розмежовано залежно від типу навчання. На рівні стандарту (для загальноосвітніх шкіл) наприкінці 11 класу учні мають досягти рівня В1. Згідно цього рівня лексичний мінімум налічує орієнтовно 2100 (+ 600) лексичних одиниць. На Профільному рівні – приблизно 2500 (+900) [16]. У чинній Програмі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО)

/ Національного мультипредметного тесту (НМТ) з іноземних мов обсяг лексичного мінімуму становить 2500 лексичних одиниць, але цей показник відповідає завершальному етапу навчання у школі – профільному рівню (10 – 11 класи). Для рівня стандарту рекомендовано обсяг лексичного мінімуму 1800 – 2000 одиниць [17].

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	30: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	16: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	14: окремі непослідовності
Загальний бал	60 – достатній рівень фактологічної точності

Промпт 8: (методика формування іншомовної граматичної компетентності). Викладачка англійської мови у вищому закладі освіти шукає статті з особливостей навчання англійської граматики студентів немовних спеціальностей. Порекомендуйте їй статті вітчизняних науковців з цієї проблеми за 2023 – 2025 роки.

Згенерована відповідь ChatGPT: ♠ Ось добірка рекомендованих статей вітчизняних науковців (2023 – 2025), що висвітлюють особливості навчання англійської граматики студентів немовних спеціальностей (корисна для викладачки англійської мови у ЗВО): Дегтярьова К., Живолуп В., Карась А., Кібенко Л. — «Особливості навчання граматики на заняттях з іноземної мови в немовних закладах вищої освіти» (fl.knlu.edu.ua); Kovalenko Y., Khaustova M. — «Electronic learning tools in teaching English to non-linguistic students...» (2025) (journals.uran.ua); Dido N. D., Kaniuk O. S. — «The importance of teaching grammar in ESP classes» (2025) (ENPUUR); Лебедь Ю., Голованюк В., Литвинюк А. — «Формування іншомовної граматичної компетентності здобувачів вищої освіти...» (2024).

Порівняння з джерельною базою. Перелік статей коректний, але занадто обмежений. Ми, наприклад, знайомилися ще й з такими публікаціями. Статті 2023 року: Т. В. Мочан, С. М. Стечик «Особливості викладання граматики на заняттях з іноземної мови в немовних закладах вищої освіти» та Т. Кириченко, Т. Рідель «Навчання англійської граматики засобами M-Learning (мобільного навчання)» Публікація 2024 року: Н. М. Біденко «Інноваційні підходи до викладання іноземної мови у вищій школі». У 2025 році світ побачили такі наукові праці: О. О. Гнатовська, В. П. Кулик «Електронні засоби навчання у викладанні англійської мови студентам немовних спеціальностей: досвід та

перспективи» С. В. Гапонова, О. В. Кузнєцова «Викладання англійської мови для спеціальних цілей (ESP) в Україні в контексті міжнародної інтеграції».

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	25: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	21: одиничні некоректні
Обґрунтованість	23: незначні логічні недоліки;
Загальний бал	69 - достатній рівень фактологічної точності

Промпт 9: (методика формування іншомовної граматичної компетентності). Дисертантка Вашої кафедри працює над проблемою відбору критеріїв оцінювання рівня сформованості продуктивної граматичної компетентності. Розкажіть їй, які аналогічні критерії запропонувала Даниленко О. О. у своїй дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії «Формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи (англійська мова після німецької).

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Основні критерії оцінювання продуктивної граматичної компетентності, запропоновані Даниленко О. О.: Комунікативна адекватність граматичного висловлювання; автоматизація граматичних навичок; граматична усвідомленість; інтерференційна стійкість.

Порівняння з першоджерелом. У своїй дисертації Даниленко О. О. зазначає, що одним з питань її дослідження є оцінка рівня сформованості граматичних навичок у говорінні та письмі з АМ як ІМ2 та керується для цього наступними критеріями: коректності вживання ГС у монологічному/ діалогічному висловлюванні; коректності вживання ГС у писемному висловлюванні; різноманітності вживання ГС у монологічному/ діалогічному висловлюванні; різноманітності вживання ГС у писемному висловлюванні [18, с.163].

**Інтерпретація та оцінювання достовірності
відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	16: багато суперечливих фактів
Відсутність галюцинацій	14: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	6: суперечить контексту
Загальний бал	36 – низький рівень фактологічної точності

Промпт 10: І нарешті запитання від мене, одного з авторів цієї статті. Мені дуже цікаво, як Ви самі оцінюєте рівень достовірності своїх відповідей про методику формування мовних компетентностей. Назвіть точний відсоток.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Дякую за запитання — воно цілком у дусі наукової рефлексії. Моя самооцінка рівня достовірності власних відповідей — **близько 85 %**. Поясню, що стоїть за цим числом: $\approx 90\text{--}95\%$ — коли йдеться про теоретичні узагальнення, дидактичні інтерпретації, логічні висновки, методичні підходи, аналіз тенденцій (тобто те, що спирається на усталені наукові моделі); $\approx 80\text{--}85\%$ — коли я відтворюю або узагальнюю зміст конкретних наукових публікацій без прямого цитування повного тексту (можливі спрощення, узагальнення, акценти); нижче — у випадках, де потрібна абсолютно точна бібліографія, емпіричні дані або повнотекстова верифікація без доступу до джерела. Отже, 85 % — це усереднений, чесний показник, який: не є «гарантією істини», але відповідає рівню надійного науково-методичного асистента, і саме тому передбачає обов'язкову експертну перевірку автором, особливо в академічних публікаціях. ✨ Щиро дякую Вам 🙏 Бажаю натхнення, ясності думки та плідної наукової роботи. Гарного і спокійного дня! 🌱

Цю відповідь ми не інтерпретуємо та не оцінюємо, порівнюємо бал самооцінки ChatGPT з балом нашої підсумкової оцінки його відповідей та зробимо остаточні висновки. Отже, *самооцінка ChatGPT* рівня достовірності власних відповідей складає близько 85 балів (високий рівень фактологічної точності), як зазначено вище. Наша оцінка цього параметру за результатами даної наукової розвідки подано нижче (табл. 3).

Таблиця 3.

**Оцінка рівня достовірності згенерованих відповідей
ChatGPT на промти про методику формування МІКК та її компонентів**

№ Промпта	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Бали за фактологічну точність	71	29	55	87	69	71	60	69	36
Сума балів – 547			Кількість значень - 9			Середнє арифметичне суми балів: $547 \div 9 = 60,78$			

Висновки. За результатами дослідження, середній бал достовірності відповідей ChatGPT на запити (промпти) щодо формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності становить 60,78. Відповідно до розробленої шкали оцінювання, цей показник відповідає майже достатньому рівню фактологічної точності (див. табл. 2). На сьогодні у науковому дискурсі не існує єдиного загальноприйнятого порогу достовірності для ШІ-моделей. Для

верифікації наукових фактів дедалі частіше застосовується бенчмарк ReFACT. Слід зазначити, що за даними дослідників Wang, Preiß, Bugueño та ін. [19], навіть сучасні моделі ШІ демонструють лише близько 50% точності у розпізнаванні фактів порівняно з неправдивими твердженнями. Характерно, що за самооцінкою ChatGPT, його рівень достовірності становить близько 85 балів зі 100, що на 24 пункти перевищує реальний показник (60,78), виявлений у ході нашої розвідки.

Отримані дані дозволяють зробити такі висновки щодо використання ChatGPT здобувачами вищої освіти у процесі дослідження методики формування МІКК:

- *Теоретична ефективність*: Найвищий рівень достовірності ChatGPT демонструє у задачах, що стосуються теоретичних узагальнень, методичної інтерпретації концепцій, логічного аналізу підходів та виявлення загальних тенденцій у науково-методичній літературі.

- *Ризики галюцинацій*: Фактологічні помилки та «галюцинації» найчастіше виникають при спробах моделі відтворити або узагальнити зміст конкретних наукових праць без наявності прямого цитування у її базі знань.

- *Критичні вразливості*: Найнижчі бали достовірності зафіксовано у запитах на надання точних бібліографічних описів, емпіричних даних або повнотекстову верифікацію джерел, до яких у моделі немає прямого доступу.

- *Необхідність верифікації*: Використання ШІ у науковій роботі має обов'язково супроводжуватися незалежною перевіркою результатів (cross-checking) самими здобувачами, експертами або шляхом звернення до першоджерел.

- *Функціональні межі*: ChatGPT є ефективним інструментом для допоміжних завдань: генерації ідей для тем досліджень, структурування планів наукових праць, попереднього підбору літератури. Проте він не здатний повноцінно замінити дослідника у процесі написання наукової праці.

- *Академічна відповідальність*: Студенти та молоді науковці (бакалаври, магістри, аспіранти) повинні усвідомлювати, що 100% довіра до неперевіреної інформації від ШІ є неприйнятною та суперечить принципам академічної доброчесності.

Перспективи подальших досліджень. Вважаємо за доцільне зосередити подальші наукові розвідки на реалізації таких основоположних напрямів у галузі використання ChatGPT у методиці навчання іноземних мов і культур. *Розробка інноваційних методик*: створення моделей гіперперсоналізованого, адаптивного та колаборативного навчання на основі ШІ.

Формування компетентностей: розробка алгоритмів для розвитку мовленнєвої, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей здобувачів.

Автоматизація контролю: особливої уваги потребує впровадження систем автоматизованого оцінювання рівня сформованості МІКК.

Подяка. Автори висловлюють вдячність усім, хто сприяв реалізації цього дослідження, зокрема: розробникам мовної моделі ChatGPT (OpenAI) – за технологічні можливості та консультаційну підтримку в межах генерації відповідей на дослідницькі промпти; дослідникам у галузі впровадження ШІ в освіту – за ґрунтовні наукові праці, що стали теоретичним підґрунтям цієї розвідки; *розробникам державних стандартів та нормативних документів* щодо використання штучного інтелекту в закладах освіти; студентам та викладачам Київського національного лінгвістичного університету та Київського національного університету імені Тараса Шевченка – за активну участь в опитуваннях та наукових спостереженнях.

Література:

- 1.Diachkova Y., Nikolaeva S., Guertler K. Communication in international humanitarian relief: Profiling Ukrainian boundary spanners. *Journal of Intercultural Communication*. 2025. Vol. 25, No. 1. P. 35–48. DOI: <https://doi.org/10.36923/jicc.v25i1.1019>
- 2.Ніколаєва С. Ю., Дьячкова Я. О. Сучасний погляд на використання ШІ у навчанні іноземних мов і культур. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. Вип. 27. 24 с. DOI: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1762>
- 3.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <http://rep.knlu.kyiv.ua/xmlui/handle/787878787/267> (дата звернення: 17.02.2026).
- 4.Rodafinos A. The Integration of Generative AI Tools in Academic Writing: Implications for Student Research. *Social Education Research*. 2025. Vol. 6, No. 2. P. 250–258. DOI: <https://doi.org/10.37256/ser.6220256517>
- 5.ChatGPT 5.2 : мовна модель. OpenAI, 2025. URL: <https://chatgpt.com/> (дата звернення: 17.02.2026).
- 6.Rahman S. S., Islam M. A., Alam M. M. et al. Hallucination to truth: a review of fact-checking and factuality evaluation in large language models. *Artif Intell Rev*. 2026. Vol. 59, No. 70. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10462-025-11454-w>
- 7.Jing L., Li R., Chen Y., Du X. FaithScore: Fine-grained Evaluations of Hallucinations in Large Vision-Language Models. *Findings of the Association for Computational Linguistics: EMNLP 2024* (Miami, Florida, USA, 2024). Association for Computational Linguistics, 2024. P. 5042–5063. DOI: 10.18653/v1/2024.findings-emnlp.290
- 8.Fan H., Zheng W., Huang Y., Feng Poly-FEVER: A Multilingual Fact Verification Benchmark for Hallucination Detection in LLMs. 2025. DOI: 10.48550/arXiv.2503.16541
- 9.Qiu H., Hu W., Dou Z.-Y., Peng N. VALOR-EVAL: Holistic Coverage and Faithfulness Evaluation. *Findings of the Association for Computational Linguistics: ACL 2024*. 2024. DOI: 10.18653/v1/2024.findings-acl.105
- 10.Joshi S. Evaluation of Large Language Models: Review of Metrics, Applications, and Methodologies. *Preprints*. 2025. DOI: 10.20944/preprints202504.0369.v1
- 11.Heo S., Son S., Park H. HaluCheck: Explainable and Verifiable Automation for Detecting Hallucinations in LLM Responses. *Expert Systems with Applications*. 2025. Vol. 272, No. 12. Art. 126712. DOI: 10.1016/j.eswa.2025.126712
- 12.Nikolaeva S., Diachkova Y., Syzenko A. Assessing students' global competence using artificial intelligence: experimental research. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*. 2026. Vol. 15, No. 1. P. 860–868. DOI: 10.11591/ijere.v15i1.34038

13.Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2011. 457 с.

14.Черниш В., Кирій А. Зміст і структура фонетичної компетентності: погляд українських та зарубіжних науковців. *Іноземні мови*. 2024. № 3. С. 3–10. DOI: <http://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312467>

15.Подосиннікова Г. І., Глазунова Т. В. Формування англомовної лексичної компетентності з використанням ігрової навчальної платформи “КАНООТ!” в учнів 3–4 класів закладів загальної середньої освіти. *Іноземні мови*. 2024. № 3. С. 31–41. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312472>

16.Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов: 10–11 класи / МОН України. 2017. 72 с. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 17.02.2026).

17.Основне про НМТ / Український центр оцінювання якості освіти. URL: <https://testportal.gov.ua/osnovne-pro-nmt-2025/> (дата звернення: 17.02.2026).

18.Даниленко О. О. Формування продуктивної граматичної компетентності майбутніх учителів у процесі самостійної роботи (англійська мова після німецької) : дис. ... д-ра філософії: 011 Освітні, педагогічні науки / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2024. 326 с.

19.Wang Y., Preiß M., Bugueño M. ReFACT: A Benchmark for Scientific Confabulation Detection with Positional Error Annotations. 2025. 15 p. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2509.25868>

References:

1.Diachkova Y., Nikolaeva S., Guertler K. Communication in international humanitarian relief: Profiling Ukrainian boundary spanners. *Journal of Intercultural Communication*. 2025. Vol. 25, No. 1. P. 35–48. DOI: <https://doi.org/10.36923/jicc.v25i1.1019>

2.Nikolaieva S. Yu., Diachkova Ya. O. Suchasnyi pohliad na vykorystannia ShI u navchanni inozemnykh mov i kultur [A modern perspective on the use of AI in teaching foreign languages and cultures]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*. 2026. Vyp. 27. 24 s. DOI: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1762>

3.Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka : pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykh universytetiv / za zah. red. S. Yu. Nikolaievoi [Methods of teaching foreign languages and cultures: Theory and practice: A textbook for students of classical, pedagogical, and linguistic universities]. Kyiv : Lenvit, 2013. 590 s. URL: <http://rep.knlu.kyiv.ua/xmlui/handle/123456789/267> (data zvernennia: 16.02.2026).

4.Rodafinos A. The Integration of Generative AI Tools in Academic Writing: Implications for Student Research. *Social Education Research*. 2025. Vol. 6, No. 2. P. 250–258. DOI: <https://doi.org/10.37256/ser.6220256517>

5.ChatGPT 5.2 : movna model. *OpenAI*, 2025. URL: <https://chatgpt.com/> (data zvernennia: 16.02.2026).

6.Rahman S. S., Islam M. A., Alam M. M. et al. Hallucination to truth: a review of fact-checking and factuality evaluation in large language models. *Artif Intell Rev*. 2026. Vol. 59, No. 70. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10462-025-11454-w>

7.Jing L., Li R., Chen Y., Du X. FaithScore: Fine-grained Evaluations of Hallucinations in Large Vision-Language Models. *Findings of the Association for Computational Linguistics: EMNLP 2024* (Miami, Florida, USA, 2024). Association for Computational Linguistics, 2024. P. 5042–5063. DOI: [10.18653/v1/2024.findings-emnlp.290](https://doi.org/10.18653/v1/2024.findings-emnlp.290)

- 8.Fan H., Zheng W., Huang Y., Feng Poly-FEVER: A Multilingual Fact Verification Benchmark for Hallucination Detection in LLMs. 2025. DOI: 10.48550/arXiv.2503.16541
- 9.Qiu H., Hu W., Dou Z.-Y., Peng N. VALOR-EVAL: Holistic Coverage and Faithfulness Evaluation. *Findings of the Association for Computational Linguistics: ACL 2* 2024. DOI: 10.18653/v1/2024.findings-acl.105
- 10.Joshi S. Evaluation of Large Language Models: Review of Metrics, Applications, and Methodologies. *Preprints*. 2025. DOI: 10.20944/preprints202504.0369.v1
- 11.Heo S., Son S., Park H. HaluCheck: Explainable and Verifiable Automation for Detecting Hallucinations in LLM Responses. *Expert Systems with Applications*. 2025. Vol. 272, No. 12. Art. 126712. DOI: 10.1016/j.eswa.2025.126712
- 12.Nikolaeva S., Diachkova Y., Syzenko A. Assessing students' global competence using artificial intelligence: experimental research. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*. 2026. Vol. 15, No. 1. P. 860–868. DOI: 10.11591/ijere.v15i1.34038
- 13.Zadorozhna I. P. Teoretyko-metodychni zasady orhanizatsii samostiinoi roboty maibutnikh uchyteliv z ovolodinnia anhlomovnoiu komunikatyvnoiu kompetensiieiu : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02 [Theoretical and methodological foundations of organizing independent work of future teachers for acquiring English communicative competence [Doctoral dissertation, specialty 13.00.02 – Theory and Methodology of Teaching]. Ternopil, 2011. 457 s.
- 14.Chernysh V., Kyrii A. Zmist i struktura fonetychnoi kompetentnosti: pohliad ukrainskykh ta zarubizhnykh naukovtsiv [Content and structure of phonetic competence: A perspective of Ukrainian and foreign scholars.] *Inozemni movy*. 2024. № 3. S. 3–10. DOI: <http://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312467>
- 15.Podosynnikova H. I., Hlazunova T. V. Formuvannia anhlomovnoi leksychnoi kompetentnosti z vykorystanniam ihrovoi navchalnoi platformy "KAHOOT!" v uchniv 3–4 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Formation of English lexical competence using the "KAHOOT!" game-based learning platform in grades 3–4 of general secondary education institutions]. *Inozemni movy*. 2024. № 3. S. 31–41. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312472>
- 16.Navchalni prohramy z inozemnykh mov dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv i spetsializovanykh shkil iz pohlyblenym vyvchenniam inozemnykh mov: 10–11 klasy. Anhliiska mova. Nimetska mova. Frantsuzka mova. Ispanska mova [Foreign language curricula for general secondary education institutions and specialized schools with intensive study of foreign languages: Grades 10–11. English. German. French. Spanish] *MON Ukrainy*. 2017. 72 s. URL: <https://mon.gov.ua> (data zvernennia: 16.02.2026).
- 17.Osnovne pro NMT [Key information about the NMT (National Multi-Subject Test)]. *Ukrainskyi tsentr otsiniuvannia yakosti osvity*. URL: <https://testportal.gov.ua/osnovne-pro-nmt-2025/> (data zvernennia: 16.02.2026).
- 18.Danylenko O. O. Formuvannia produktyvnoi hramatychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv u protsesi samostiinoi roboty (anhliiska mova pislia nimetskoi) : dys. ... d-ra filosofii : 011 Osvitni, pedahohichni nauky [Formation of productive grammatical competence of future teachers in the process of independent work (English as a second language after German). Doctoral dissertation (PhD), specialty 011 Education / Pedagogy]. Ternopil, 2024. 326 s.
- 19.Wang Y., Preiß M., Bugueño M. ReFACT: A Benchmark for Scientific Confabulation Detection with Positional Error Annotations. 2025. 15 p. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2509.25868>

Дата першого надходження статті до видання: 01.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.03.2026